

15. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

II mäng

14. november 2023

1. Sotsiaalmeedias toimub praegu 2024. aasta kala valimine. Kandideerib neli liiki – kilu, koha, angerjas ja üks ahvenlaste seltsi kuuluv võõrliik, mis avastati Eestis 1992. aastal. Kalaspetsialist Vladislav Koržets on selle liigi vägagi söögikõlblikuks tunnistanud ja just söömisega selle vastu võidelda soovitanud. 2020. aastal ilmus Katrin Väljatagal lasteraamat „... otsib kodu“. Nimetage neljas kala, kes raamatus sai nimeks Ülo.

2. Kes on raamatu autor? Autori nime näeb kindlasti ka igal laupäeval teleri ekraanil.

3. Selle sõna tüvi pärineb vanaprantsuse keelest ja tähendab jalaväelast. Tänapäeval nimetatakse näiteks nii millegi algatajat, uue ala või territooriumi esmauurijat/avastajat (USA-s kutsuti selle sõnaga esimesi riigi lääneossa elama asunud). Sõjaväes pakub see väeliik jalaväele insenertehnilist tuge. Nõukogude ajal elanuile seostub see aga ühe konkreetse seltskonnaga Mis sõna?

4. Pildil on 19 sajandi lõpul Seine'i uppunud tütarlapse surimask. Sarnane pilt rippus norra mänguasjatootja Asmund Laerdali vanavanemate kodu seinal ja kui Laerdal 1955. aastal alustas ühe täiesti uue toote arendamist, siis kasutas ta seda eeskujuna. Tänapäeval tuntakse teda Anne'ina ja naljatamisi kutsutakse teda kõige rohkem suudeldud naiseks maa peal. Mis see on, mida Laerdali, nüüdseks enam mitte mänguasju tootev, ettevõtte tänaseni valmistab? On üsna kindel, et mõni saalisviibijatest on Annie'ga kokku puutunud.

5. 1862. aasta 2. augustil toimus Tallinnas ühe seltsi asutamiskoosolek. Mõtte algatajaks oli kullassepp Carl Theodor Hollandt. Teda toetasid ja juhatusse valiti austatud oma ala meistrid: lihunik Siebert, tisler Kühne, kellassepp Müller ja sepp Paech. Nimetage asutatud selts, mis on üle elanud kõik riigikorrad ja tegutseb tänini. Sarnaseid seltse loodi hiljem üle kogu Eesti, Venevereski seisab kohaliku seltsi ehitatud maja veel uhkelt püsti.

15. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

II mäng

14. november 2023

6. Selle jalgpalliterminiga tähistatakse börsiterminoloogias mingi kauba või väärtpaberi kokkuostu, eesmärgiga saavutada positsioon hinnaga manipuleerimiseks. Seda nime kannab ka jalgpalliuudiste internetiportaal. Nimetage see jalgpallitermin.

7. Breitspurbahn oli Natsi-Saksamaal kavandatud raudteevõrk, mille kahekorruselised ligi 500 m pikkused rongid pidid toimetama reisijad Suur-Saksamaa ja naabermaade suurematesse keskustesse. Algsed plaanid oleksid venitanud raudtee kuni Kanada ja Alaskani välja aga siis muudeti plaani ja mere taha enam suunduda ei plaanitud. Milline linn pidi olema kaugeim punkt sellel raudteel asudest Berliinist rohkem kui 10 000 km kaugusel? See 331 km² suurune, 597240 (2023) elanikuga asula asutati 2.juulil 1860. Seal on sündinud eesti arhitekt Elmar Lohk(1901-1963) ja ameerika näitleja Yul Brynner (1920-1985).

8. Legendi kohaselt ostis küsitav isik endale 1958. aastal Ferrari 250 GT, kuid avastas selle juures mitmeid puudusi. Kui ta läks Ferrari omanikule Enzo Ferrarile kaebama, olevat too vastu öelnud, et kaebaja ei teadvatki autodest midagi ja soovitanud tal edaspidi traktoriga sõita. Mis peale otsustas ta ise ka sportautosid tootma hakata. Tema loodud firma mudelitest on hetkel tootmises Huracan, Urus ja Revuelto. Kes oli see isik?

9. Pildil on suhtekorraldusfirma Powerhouse kolm päris olulist figuuri puhkehetkel. Kes? 2 õiget 1 punkt, 3 õiget 2 punkti.

10. 19 maailma riigi vapil on kujutatud loorberit ja see väärrib teist kohta. Esikohal on üks puu ja seda on kasutatud 22 riigi vapil. Mis puu? Parema mälu mälgijad mäletavad ka üht seda perekonnanime kandvat mängurit, kes meiegi saalis mängimas käis.

15. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

II mäng

14. november 2023

11. Lisaks tavatöötajatele reguleerib Töötervishoiu ja tööohutuse seadus ka ühe erilise sotsiaalse grupi töötingimusi. Sellesse gruppi kuulub Eestis umbes 1700 inimest, 95% neist mehed ja ainult osa neist töötab. Nad asuvad kontsentreeritult kolmes kohas – Soodevahe külas Rae vallas, Tartus ja Jõhvis. Võrreldes varasemate aegadega on nii grupi suurus kui ka erinevate asukohtade arv märkimisväärselt vähenenud. Kes?

12. See foto pärineb Berni politse arhiivist aastast 1903. Küsitav isik oli politsei huviorbiiti sattunud hulkurluse tõttu. Et pääseda sõjaväeteenistusest kodumaal, oli ta aasta varem naaberriiki Šveitsi emigreerunud. Sellel fotol on ta 20. aastane. Kes on see tuntud ajalooline isik?

13. Kui Rootsi kuningas Gustav V 1929. aastal Eestit külastas siis kohtus ta loomulikult ka rannarootslaste esindajatega. Rootsi-Mihkli kirikus toimunud südamlikul kohtumisel sai ta kingituseks ühe eseme mis paljude rannarootslaste elus suurt rolli mängis ning hea õnne korral sissetulekutele korraliku lisa tõi. Mille sai kuningas kingituseks?

14. Näete valikut Renoir'i, Toulouse-Lautreci ning Suzanne Valadoni maalidest – mis neid kõiki ühendab?

15. Selle Tartus asuva geenitehnoloogiaettevõtte müügikäive oli 2022. aastal 14,76 miljonit eurot ja kasum 6,16 miljonit. Ettevõtte nimesaamise kohta selline vihje – väga paljude viiruste kapsiidi moodustavad valgud, millel on kindel kristallstruktuur – on tetraeeder, pentaeeeder, heksaeeder jne. On ka viiruste kapsiide, iseäranis see osa, kus selle geneetiline informatsioon asub, mis on kristallstruktuuriga, mida nimetatakse kakskümmendtahukaks ehk ikosaeedriks. Mis on selle firma nimi?

15. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

II mäng

14. november 2023

16. Küsime ühte pealinna, mis pole oma riigis ei suurim ega mõjukaim. See rajati peale pikki vaidlusi 1913. aastal, kuna peale riigi osalist iseseisvumist ei suudetud kokkuleppele jõuda kumb riigi kahest suuremast linnast pealinna staatuse võiks saada. Nii tehti kompromiss ja umbes poolele maale kahe rivaali vahele rajati täiesti uus linn. Viimastel andmetel on seal 450 000 elanikku ning sellega ollakse oma riigis kaheksandal kohal. Mis linn?

17. Mis on pildil? Ese asub JORVIK Viking Centre`'s York`'is ja pärineb 9. sajandist. Oma vanuse kohta näeb see hämmastavalt „värskel” välja. Selle mõõdud on: pikkus 20 cm ja läbimõõt 5cm. Väärtuseks on hinnatud 39000 dollarit.

18. Liechtensteini Vürstiriik tekkis 23. jaanuaril 1719, kuid sisuline iseseisvus saavutati alles palju hiljem ja nii oligi 1938. aastal troonile tõusnud Franz Josef II esimene vürst kes püsivald Liechtensteinis elas. Millises linnas resideerusid senised valitsejad?

19. Õlialvei (*Salvia hispanica*) kuulubhuulõieliste sugukonda salvei perekonda. Üheaastane taim ja kasvab kuni 1.7 m kõrguseks. Looduslikult kasvab Mehhikos ja Guatemalas, kultuurtaimena kasvatatakse ka laiemalt. Kesk- ja Lõuna-Ameerikas on taime üht osa toiduks kasutatud juba tuhandeid aastaid kuid laiema tuntuse saavutas see „supertoit” suhteliselt hiljuti. Kuidas nimetatakse õlialvei toiduks kasutatavat osa?

20. Arhitektid Sille Pihlak ja Siim Tuksam on projekteerinud Soorebase ja Sookure. Järgmise aasta jaanuaris saavad nad "väikevenna" Sookurekese. Ka selle on projekteerinud Pihlak ja Tuksam. Näha saab teda Veneverest nii 25 km kaugusel. Mida näha saab ja kus? 1 õige 1 punkt, 2 õiget 2 punkti.

15. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
II mäng

14. november 2023

21. Esmakordselt toimus see mõõduvõtt 1829. aastal, alates 1856. on seda peetud iga-aastaselt. Vahele jäid vaid mõlemad maailmasõjad ja seoses pandeemiaga ka 2020. Aegade jooksul on osalejate hulgaks olnud terve hulk tulevasi sportlasi (ka olümpiavõitjaid), kultuuri- ja ühiskonnategelasi. Võitude kohta peetakse ka üldarvestust ja hetkel on see 86:81. Naised said oma võistluse rohkem kui sajand hiljem – tänaseks on neid peetud 77 korda. Mis võistlus?

22. Kes on proua fotol? Nukitsamehe kaasstsenarist, eesti esimese teleseriaali stsenarist. Tema mõtles välja telepoisi ja oli ristiemaks Prillitoosile.

23. Saudi Araabias kulgeb asfalteeritud kiirtee nr 85 Jubailist Qurayati. Tee on 1271 km pikk. Mille poolest on see tee maailmas ainulaadne 822 km ulatuses? See, et ta kõrbes asub, see ei anna punkti.

24. Polina Gurjeva tõi oma riigile Tokyost 2021. aastal esimese olümpiamedali – hõbeda ja selle võitis ta tõstmises. Riik premeeris teda sõiduautoga Lexus LX570 Sport Plus, kolmetoalise korteri ja 50 000 dollariga. Millise riigi kodanik Polina on?

25. Populaarse laste telelavastuse „Vandersellid“ laulude autoriks on märgitud Ene-Maris Tali ja ... – üks vandersellide osatäitja. Tal ei olnud küll muusikalist haridust, kuid mängis mitut pilli. Kes? Alates 1993. aastast pole ta enam lavalaudadel käinud.

15. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
II mäng

14. november 2023

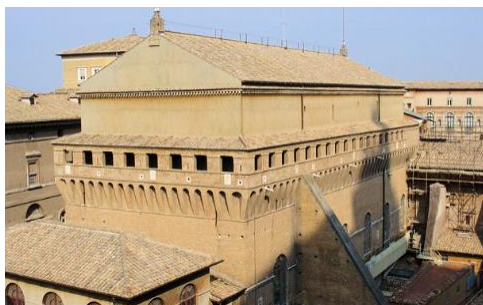
26. Millisele Saksamaa kindralile kuulub järgnev tsitaat Baltimaade kohta? „*Ma otsustasin okupeeritud territooriumil jätkata seda valgustuslikku missiooni, mida sakslased olid neil aladel teostanud juba mitu sajandit. Sealne elanikkond, mis on tegelikult üks suur rasside segu, pole kunagi olnud suuteline looma mingit oma kultuuri ja võiks omapead jäetuna langeda Poola mõju alla.*” Küsitav isik (9.apr.1865-20.dets.1937) võttis osa mitmetest Esimese Maailmasõja lahingust, Liège ja Tannenbergi lahingutevõidus oli temal keskne roll. Ta oli Raudristi ja Pour le Merite kavaler.

27. Pildil on Nigel Roder (tuntud ka Kester the Jester), kes kandideeris Inglismaal 2004. aastal ühele ametikohale, mida polnud enam kui 350 aastat seal maal olnud. Enne teda oli sellel ametikohal Muckle John, kes kaotas töö 1649. aastal, kui kuningas Charles I pea maha raiuti. Mis ametikohal ta mõnda aega olla sai, kuni parlament ametikoha tühistas?

28. Mis on Dave Bentoni emakeeleks? Arubal on see 2004. aastast hollandi keele kõrval ametlikuks keeleks. On teada, et keel tekkis 17. sajandil Curacaol orjade seas, kes soovisid omavahel suhelda. Keele kõnelejaid on u. 329000. Keele nimetus tuleneb portugali keelsest sõnast papear – kõnelema.

29. See hoone rajati 1473-1481 ning sisetöödega jätkati veel mitme aastakümne jooksul. Ja kuigi ka hoone väliskülg on tähelepanuväärne siis tuntud on see siiski oma sisekujunduse poolest. Lausa nii tuntud, et aastas külastab seda umbes 5-6 miljonit inimest. Mis hoone on pildil?

30. Mida tähistavad maailma rahvastiku ajaloos järgmised aastaarvud: 1804, 1927, 1960, 1974, 1987, 1999, 2011 ja 2022? Järgmise aastaarvu suhtes arvamused lahknevad, kuid ennustused jäävad 2032. ja 2046. aasta vahele.

15. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
II mäng

14. november 2023

VASTUSED

1. Ümarmudil	Eerik
2. Astrid Reinla	Kaarel
3. Pioneer	Kristel
4. Elustamise õppimiseks kasutatav nukk	Kristel
5. Tallinna Vabatahtlik Tuletõrje Selts	Eerik
6. Korner	Eerik
7. Vladivostok	Kaarel
8. Lamborgini	Kaarel
9. Marko Pomerants, Janek Mäggi, Andres Anvelt	Eerik
10. Palm	Eerik
11. Vangid	Kristel
12. Benito Amilcare Andrea Mussolini	Kaarel
13. Hülgepüss	Kristel
14. Kõikidel maalidel on sama modell, Suzanne Valadon	Kristel
15. Icosagen	Eerik
16. Canberra	Kristel
17. Väljaheide	Kaarel
18. Viin	Kaarel
19. Tšiia/chiaseemned	Kristel
20. Kõrgepingeliini disainmast Mustveesse	Eerik
21. Oxford-Cambridge'i sõudevõistlus	Kristel
22. Helgi Oidermaa (s. Jürisson)	Kaarel
23. Maailma pikim sirge (2. kohal olev sirge on 255 km)	Eerik
24. Türkmenistan	Eerik
25. Paul Poom	Eerik
26. Erich Friedrich Wilhelm Ludendorff	Kaarel
27. Inglismaa ametlik narr (kuninglik kojanarr)	Eerik
28. Papiamento keel	Kaarel
29. Sixtuse kabel	Kristel
30. Nendel aastatel on maailma rahvastik jõudnud järgmisse miljardisse	Kristel